

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 27 februari 1936 kl. 1 e. m.

Memorial, med överlämnande av redaktionskommitténs för utgivande av ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen berättelse över kommitténs verksamhet under år 1935.

1926 års riksdag uppdrog åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i huvudsaklig överensstämmelse med en i bankoutskottets utlåtande nr 23 omförd, av tillkallade kommitterade uppgjord plan låta utgiva ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen, avsett att hugfästa femhundraårsminnet av den svenska riksdagens tillvaro. Samtidigt bemyndigade riksdagen fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus i mån av behov för ifrågavarande ändamål använda ett belopp av 240 000 kronor.

Efter framställning av fullmäktige i riksgäldskontoret har 1930 års riksdag bemyndigat fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus i mån av behov för tryckning av ifrågavarande verk använda ett belopp av förslagsvis 80 000 kronor.

Sedermåra har 1935 års riksdag i anledning av utskottets hemställan i utlåtande nr 62 bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att för bestridande av vissa däri omfördäda kostnader för det historiska och statsvetenskapliga arbetet om den svenska riksdagen av förslagsanslaget riksdagen: utgivande av särskilda publikationer taga i anspråk ett belopp av förslagsvis 24 000 kronor.

I enlighet med ovannämnda kommitterades förslag hava fullmäktige i april 1926 tillsatt en redaktionskommitté för ifrågavarande verk samt till ledamöter i denna kommitté utsett fullmäktiges ordförande K. E. H. Hildebrand, f. d. generalkrigskommissarien K. V. Rydén, riksakvarien H. K. H. Almquist och professorn A. K. A. Brusewitz. Kommittén har i sin ordning uppdragit åt landshövdingen N. Edén att utöva den närmaste ledningen av arbetet.

Sedan herr Rydén den 14 september 1930 avlidit, hava fullmäktige i hans ställe till ledamot i kommittén utsett redaktören, numera statsministern P. A. Hansson.

I bankoutskottets omfördäda utlåtande år 1926 förutsattes, att redaktionskommittén skulle till fullmäktige avgiva årsberättelser över sin verksamhet, vilka sedermera skulle tillställas bankoutskottet, samt att kostnaderna skulle i nämnda berättelser närmare redovisas.

I anledning härav har utskottet från fullmäktige med skrivelse den 20 februari 1936 fått emottaga redaktionskommitténs berättelse över kommitténs verksamhet under år 1935.

Nämnda berättelse, vilken såsom bilaga fogats vid detta memorial, har utskottet ansett böra bringas till riksdagens kännedom; vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 27 februari 1936.

På bankoutskottets vägnar:

EDVIN LEFFLER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Lindgren, Ernfors, Johansson* i Friggeråker, *Ström* i Lidköping, *Ehrnberg, Berling* och *Nilsson* i Mölndal;

från andra kammaren: herrar *Leffler, Lovén, Laurén, Paulsen, K. A. Westman, Carleson, Gustavson* i Västerås och *Elmroth*.

Bilaga.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Redaktionskommittén för utgivande av verket om Sveriges riksdag får härmed avgiva berättelse om sin verksamhet under år 1935.

Kommitténs och författarnas arbete under förra delen av året var inriktat på att till tidpunkten för riksdagens minneshögtid, slutet av maj 1935, färdigställa de band, vilka icke redan tidigare blivit publicerade. Detta lyckades också med flertalet av de återstående banden. I rask följd utkommo under årets fem första månader dels band II i verkets förra avdelning, arkivarien T. Bergs framställning av riksdagens utveckling under den äldre Vasatiden (1521—1592) — varmed denna avdelning var fullbordad —, dels av senare avdelningen band X, innefattande professor C. A. Reuterskiölds teckning av riksdagssessioner och kammarplena och byråchefen E. Thulins av Sammanjämkning och gemensam votering, band XI av dåvarande docenten H. Tingsten om Utskottsväsendet, band XII av professor N. Herlitz om Riksdagens finansmakt, band XVI, vari ingingo dels justitierådet N. Alexandersons framställning av Justitieombudsmannen, Militieombudsmannen och Tryckfrihetskommittén, dels docenten G. Hessléns av Riksdagens revisorer, samt band XVII av docenten E. Thermænius, behandlande Riksdagspartierna.

Däremot befanns det icke möjligt att till minneshögtiden få fram bandet IX — professor G. Andrén, Tvåkamarsystemets uppkomst och utveckling

— ävensom bandet XV — professor A. Brusewitz, Riksdagen och utrikespolitiken, Ministeransvarigheten, Interpellationsinstitutet, Opinionsnämnden. Dessa två återstående textband hava visat sig kräva väsentligt längre tid än man hade trott sig kunna räkna med. Professor Andréns parti är emellertid numera i sin helhet fullbordat, fränsett den därtill hörande översikten över Källor och litteratur (jämte eventuella »Anmärkningar»), och uppsatt i — till största delen ombrutet — korrektur. Det kan alltså utgivas av trycket under våren 1936. Professor Brusewitz har utarbetat ett parti om Riksdagen och utrikespolitiken samt tre kapitel av framställningen om Ministeransvarigheten, och bådadera föreligga i spaltkorrektur. Han beräknar att kunna slutföra sitt manuskript under sommaren 1936; i så fall bör hans band kunna utkomma till hösten.

I verkets plan har ingått ett särskilt tilläggsband, innehållande en sammanfattande Bibliografi över tryckta aktstycken och skrifter rörande riksdagen. Förste bibliotekarien A. B. Carlsson hade åtagit sig att utarbeta denna bibliografi. Han har emellertid icke kunnat fullgöra detta åtagande. Kommittén har under sådana förhållanden i april 1935 beslutit att avstå från tanken på en dylik bibliografi och ansett sig kunna vidtaga denna uteslutning ur planen så mycket hellre som de kapitel om Källor och litteratur, vilka fogats till varje band av verket, i regel blävit så omfattande att de i huvudsak torde tillgodose det med den allmänna bibliografien avsedda ändamålet.

Kommittén har under år 1935 hållit fyra sammanträden.

Genom skrivelse den 28 januari 1935 till fullmäktige i riksgäldskontoret hemställde kommittén, på anförda skäl, om utverkande av ett förstärkningsanslag å högst 10 000 kronor till det belopp av 240 000 kronor, som 1926 års riksdag anvisat för författararvoden, forskningsbidrag m. m. och redaktionskostnader. Detta förstärkningsanslag beviljades av riksdagen, varjämte riksdagen på bankoutskottets förslag ställde till riksgäldsfullmäktiges förfogande ett förslagsanslag av 14 000 kronor för utbetalande av honorar till författarna i verket för de partier, varmed varje författares framställning överskjuter det kontrakterade utrymmet. I den redogörelse för kommitténs kostnader under år 1935, som lämnas här nedan, upptagas dessa tilläggsarvoden — vilka utanordnats direkt inom riksgäldskontoret — jämte de av kommittén bestridda. Det bör anmärkas, att arvoden till kommitténs ledamöter, redaktören och sekreteraren endast utgått intill 31 maj 1935.

Kostnaderna hava belöpt sig till:

för tre ledamöter i kommittén	kr.	750: —
» redaktören	»	2 083: 30
» sekreteraren	»	1 041: 65
» författararvoden enligt kontrakt med kommittén	»	21 350: —
» tilläggsarvoden enligt 1935 års riksdags beslut	»	13 741: —
» ersättning till en författare för mistade avlöningsförmåner	»	450: —
» forskningsbidrag	»	125: —
» omkostnader (reskostnader, dagtraktamenten, expenser)	»	1 706: 27

Summa kronor 41 247: 22¹

¹ Enligt uppgift från riksgäldskontoret har totalkostnaden för kommitténs verksamhet intill utgången av år 1935 uppgått till 334 827 kronor 96 öre, däri inräknade dittills bestridda tryckningskostnader å 86 634 kronor 46 öre.

När de två sista banden äro färdigtryckta, kommer kommittén att avgiva slutredovisning.

Stockholm den 14 februari 1936.

Karl Hildebrand.

Helge Almquist.

P. Albin Hansson.

Axel Brusewitz.